

Onderwerp Afronding programma Nieuwe Democratie, doorstart Programma Versterken Lokale Democratie	
Nummer	2022/1376472
Portefeuillehouder	Leeuwen, B. van
Programma/beleidsveld	6.2 Gemeentelijk bestuur
Afdeling	PG
Auteur	Scalzo, A.C.M.
Telefoonnummer	023-5114258
Email	ascalzo@haarlem.nl
Kernboodschap	<p>Het Actieprogramma Nieuwe Democratie 2019-2022 wordt afgerond. De geleerde lessen zijn meegenomen in de startnotitie 'Actualisatie participatiebeleid' en de startnotitie 'Van wijkraden naar wijkplatforms'. Om gezamenlijk de grote uitdagingen van de toekomst op te pakken is de laatste jaren gebleken dat een actueel, helder participatiebeleid cruciaal is. In een actueel participatiebeleid spreken we opnieuw af hoe de samenwerking tussen inwoners, ondernemers, college en raad vorm krijgt. Een belangrijk onderdeel blijft het faciliteren van bewonersinitiatief. In de startnotitie 'Van wijkraden naar wijkplatforms' schets het college een visie om de verbinding en samenwerking in de wijken te versterkt en de betrokkenheid van bewoners te vergroten. Vanuit een netwerk van bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties zal meer worden samengewerkt om de leefbaarheid en sociale cohesie in de wijk te verbeteren. Op thema's en op activiteiten kan een wisselwerking ontstaan tussen gemeente en actieve netwerkorganisaties. Democratische wijkbudgetten en budget voor ondersteuning van initiatieven zijn voor de wijk beschikbaar vanuit het programma Versterken Lokale Democratie.</p> <p>De geleerde lessen krijgen ook een vervolg in het programma versterken lokale democratie, dat anders zal worden ingericht. De rol van aanjager van verandering naar vraagbaak en expertise plek voor de organisatie, bestuur en inwoners over democratie vraagstukken en het faciliteren van initiatieven. Met aandacht voor het leerproces: de democratie werkplaats.</p>
Behandelaar voor commissie	Het college stuurt de informatienota ter kennisname naar de commissie Bestuur.
Relevante eerdere besluiten	- Actieprogramma Nieuwe Democratie (2019/316944) in de raad van 11 juli 2019
Besluit College d.d.	1. het college stelt de informatienota aan de commissie vast.

(wordt ingevuld door
BC)

de secretaris,

de burgemeester,

Inleiding

Het Actieprogramma Nieuwe Democratie 2019-2022 wordt beëindigd. Er is een groot aantal activiteiten en projecten georganiseerd. Daaruit zijn lessen te trekken. Deze zijn vastgelegd in de bijgaande documenten. Specifiek is er aandacht voor de experimenten met overdragen van zeggenschap en eigenaarschap in de wijk. Hiervan vindt u specifieke evaluaties per experiment in de bijlages.

Met het afronden van het programma Nieuwe Democratie stopt het werken aan het versterken van maatschappelijk initiatief in Haarlem niet. De lessen die zijn geleerd worden meegenomen in het vervolg programma Versterken Lokale Democratie. En er wordt gewerkt aan borging ervan in de organisatie.

2. Kernboodschap

Doorwerken aan versterken van maatschappelijk initiatief

De afgelopen vier jaar is hard gewerkt aan het enthousiasmeren, verbinden, versterken en mogelijk maken vanuit de gemeente van initiatieven uit de stad. Experimenten als het uitdaagrecht, de democratische wijkbegroting Schalkwijk aan Zet en het gelote Wijkforum Zijlweg West zijn daarvoorbeelden van. Maar ook het niet meer weg te denken Initiatievencafé, de initiatieven school en HaarlemLink zijn daarvan resultaten. De inzet van al die Haarlemmers die met hart voor hun wijk en stad aan de slag zijn geweest om Haarlem nog mooier te maken heeft op tal van plekken in Haarlem zijn vruchten af geworpen. De komende jaren wil de gemeente Haarlem hieraan verder werken. Waarbij de lessen van de afgelopen jaren worden meegenomen (zie bijlages).

Actualiseren participatiebeleid

De laatste jaren is ook duidelijk geworden dat het participatiebeleid in Haarlem een actualisatie behoeft. Omdat de omgevingswet daarom vraagt en de hierboven beschreven 'overheidsparticipatie' daaraan wordt toegevoegd. Maar ook omdat betrokken inwoners leerpunten hebben meegegeven over de participatie en het participatieproces als de gemeente aan zet is. De actualisatie is ook nodig omdat de representatieve democratie, de gemeenteraad en het college, bij participatie op nieuw beleid en projecten duidelijke kaders wil meegeven voor participatie. Voordat het uiteindelijk een beslissing neemt. Kortom, om gezamenlijk de grote uitdagingen van de toekomst op te pakken is een actueel, helder participatiebeleid cruciaal. In een actueel participatiebeleid spreken we opnieuw af hoe de samenwerking tussen inwoners, ondernemers, college en raad vorm krijgt.

Het programma versterken lokale democratie 2023-2026 werkt (verder) aan:

> Versterken representatieve democratie door te experimenteren met het burgerberaad en heldere rollen en doelen bij participatie beleid/verordening (raad/college beslist).

> Versterken wijkdemocratie

Stimuleren eigenaarschap en zeggenschap in de wijk (maatschappelijk initiatief, democratisch

wijkbudget, wijkplatform in de wijk, uitdaagrecht). Met inachtneming van de geleerde lessen. En dit waar nodig vastleggen in beleidsregels/verordening en nieuw beleid voor in te stellen wijkplatforms.

Daarnaast gaat het experiment Wijkforum nog tenminste twee jaar door. Het opstarten van het wijkforum is door de eerste gelote wijkraad gerealiseerd. Nu is het tijd om te investeren in de realisatie van de wijkagenda en de dialoog over thema's in de wijk te starten.

> Het programmateam Versterken Lokale Democratie neemt een andere rol in. Van aanjager van verandering naar vraagbaak en expertise plek voor de organisatie, bestuur en inwoners over democratie vraagstukken en het faciliteren van initiatieven. En met aandacht voor het leerproces, onder de naam: de democratie werkplaats.

3. Consequenties

De samenwerking met Haarlemmers die zich in willen zetten voor de wijk of een inhoudelijk thema is er continue een van aftasten en zoeken naar mogelijkheden. Daarvoor is het nodig in de hele organisatie van de gemeente Haarlem te werken aan het creëren van ruimte voor maatschappelijk initiatief. Concreet is dat: beschikking hebben over flexibel budget, flexibele capaciteit van ambtenaren, ruimte in contracten met vaste partners voor bewonersinitiatief of het uitdaagrecht. En transparantie en helderheid over het afwegingskader van de gemeente om te kunnen beoordelen of een samenwerking met het maatschappelijke initiatief kan of niet.

4. Vervolg

Tegelijkertijd met deze informatienota ontvangt u de startnotitie 'Actualisatie participatiebeleid' en de startnotitie 'Van wijkraden naar wijkplatforms'. Vanuit het programma Versterken Lokale Democratie wordt meegewerkt aan het adviseren, uitvoeren en experimenteren van vormen van samenwerking tussen de gemeente en inwoners, partners en ondernemers met de ervaring die afgelopen jaren is opgedaan.

5. Bijlagen

Bijlage 1: Gedaan en geleerd afronding programma Nieuwe Democratie en doorstart Versterken Lokale Democratie

Inclusief

Bijlage Evaluatie Schalkwijk aan Zet

Bijlage Evaluatie Uitdaagrecht

Bijlage Evaluatie Wijkforum

Bijlage Evaluatie Wijkcontract